

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002459

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Школьник Михайло Борисович

2. Mykhailo Shkolnyk

Кваліфікація: 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0305-4357

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.02.03 Соціальна медицина

Дата захисту: 15-07-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.186

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51, 76.01.11.05

Тема дисертації:

1. Медико-соціальне обґрунтування оптимізованої моделі реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю із застосуванням рефлекторно-навантажувальних пристроїв
2. Medical and social substantiation of optimized functional and organizational model of complex rehabilitation care for children with disabilities using reflex-loading devices

Реферат:

1. Наукове дослідження проведене відповідно до визначеної мети – провести медико-соціальне обґрунтування комплексної оптимізованої функціональноорганізаційної моделі реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю, згідно до спеціально розробленої програми, сформованої за послідовними етапами, які відповідають поставленим завданням. Обрана методологія дослідження базувалась на принципах наукового пізнання – системного підходу та аналізу і методах, визначених паспортом спеціальності «Соціальна медицина» (бібліосемантичного, соціологічного, медико-статистичного, епідеміологічного, концептуального моделювання, організаційного експерименту, експертних оцінок). Встановлено, що хвороби нервової системи (ХНС) є однією із домінуючих причин інвалідності дитячого населення України. Їм належить третє

рейтингове місце у структурі первинної (із питомою вагою 11.5% у 2022 р.) та загальної інвалідності (14.7%, відповідно). Контингент дітей з інвалідністю внаслідок ХНС налічує майже 23 тис. дітей (31.2 на 10 тис. дітей 0-17 років у 2022 р.), які 3 потребують тривалої, часто пожиттєвої реабілітації та медико-соціальної допомоги. Щороку вперше у житті інвалідність внаслідок ХНС встановлюється більше ніж 1800 дітям (2.5 на 10 тис. дітей 0-17 років). Половина (48.5% у 2022 р.) від усіх випадків інвалідності дітей внаслідок ХНС обумовлена дитячим церебральним паралічем (ДЦП). Виявлена висока територіальна диференціація показників інвалідності дитячого населення внаслідок ХНС в Україні. Максимальні регіональні рівні загальної інвалідності дитячого населення внаслідок ХНС перевищують мінімальні у 2.3 рази (47 на 10 тис. дітей 0-17 років у Чернігівській і 20.4 у Одеській області, 2022 р.), а внаслідок ДЦП – у 2.0 рази (24.5 у Луганській і 11.9 у Одеській області). Встановлено, що чинниками регіональної варіації інвалідності внаслідок ДЦП є забезпеченість жіночого населення акушергінекологами ($r = -0.621$, $R^2 = 38.59$, $p < 0.05$) та частота передчасних пологів у регіонах ($r = 0.477$, $R^2 = 22.73$, $p < 0.05$). Доведено, що патологічні пологи формують у 3,2 рази ($OR = 3,2$) вищий ризик розвитку захворювань та інвалідності у дітей внаслідок порушень опорнорухового апарату, обумовлених ХНС, ніж медичні помилки, у 5,7 рази вищий ризик, ніж екологічні чинники, у 2,1 рази вищий, ніж захворювання мами під час вагітності, у 5,3 рази вищий, ніж при нещасних випадках, у 3,8 рази вищий, ніж при ускладненнях після хвороби дитини. Відносний ризик розвитку патології при медичних помилках є в 1,8 рази більш вагомих чинником ризику, ніж екологічна ситуація у регіоні проживання. Хвороба мами під час вагітності формує у 2,5 рази вищий ризик патології, ніж нещасний випадок та в 1,8 рази вищий, ніж ускладнення після хвороби дитини. Наведені оцінки є статистично значимими ($p < 0,05$). 4 Перебіг захворювання у дитини залежить не тільки від його причини, але і від якості одержаної медичної допомоги. Половина батьків (50%) оцінили якість амбулаторно-поліклінічної медичної допомоги своїй дитині як незадовільну, 37,9% – як задовільну та лише 12,1% – як хорошу. Разом з тим, якість реабілітаційної допомоги більшість матерів вважає доброю – 74,6% та задовільною – 25,4%. Більшість батьків вважає, що дитина не готова до навчання в загальноосвітній школі – 218 (77,9%), але значна частина дітей з інвалідністю навчається в інклюзивних закладах – 216 (77,1%). Проблемами сумісного навчання дітей з інвалідністю разом із здоровими учнями є ставлення здорових дітей до дітей з інвалідністю – 258 (92,1%) та психологічні проблеми дитини з інвалідністю – 251 (89,6%), фізичні обмеження – 102 (47,2%) та ставлення вчителів 19 (5,8%). Майже всі батьки вказали одночасно 2 або 3 проблеми сумісного навчання. Корекція рухових порушень у дітей із церебральним паралічем проводилась із застосуванням методики динамічної пропріоцептивної корекції з використанням рефлекторно-навантажувального пристрою, механотерапії, лікувальної фізкультури. До програми реабілітації було включено: механотерапію; заняття прикладною творчістю з елементами арттерапії; логопедичні розминки, вправи для корекції мови та мовлення, артикуляційної моторики, мовленнєвого дихання, фонематичного слуху, загального, кистьового та пальцевого праксису. За потребою залучались техніки логопедичного масажу. Командою психолого-педагогічного та соціального супроводу створювались індивідуальні програми для корекції порушень в інтелектуальній, емоційній, поведінковій сфері дитини, корекційні педагогічні програми 5 (спрямовані на формування навичок самообслуговування, побутових трудових навичок, навчальних навичок – корекцію графічних, математичних вмінь, читання). Сюжетно-рольові ігри (групові, індивідуальні заняття) для корекції комунікативних порушень, порушень особистісної та соціальної самоідентифікації.

2. Scientific work was carried out in accordance with the goal - to substantiate and develop an optimized functional and organizational model of comprehensive rehabilitation care for children with disabilities using reflex-loading devices according - based on a special program structured according to successive stages, in accordance with the assigned tasks. 10 The chosen research methodology was based on the principles of scientific knowledge - a systematic approach and analysis and methods defined by the passport of the specialty "Social Medicine" (bibliosemantic, sociological, medical-statistical, epidemiological, conceptual modeling, organizational experiment, expert assessments). It was revealed that nervous system diseases (NSD) are one of the dominant causes of disability in the child population of Ukraine. They hold the third ranking place in the structure of primary (with a share of 11.5% in 2022) and general disability (14.7%, respectively). The contingent of children with

disabilities due to NSD amounts to almost 23 thousand children (31.2 per 10 thousand children 0-17 years old in 2022) who need long-term, often lifelong rehabilitation and medical and social assistance. Every year, more than 1,800 children are diagnosed with a disability due to NSD for the first time in their lives (2.5 per 10 thousand children 0-17 years old). Half (48.5% in 2022) of all cases of disability in children due to NSD is caused by cerebral palsy. A high territorial differentiation of disability due to NSD among the child population of Ukraine was determined. The maximum regional levels of disability due to NSD exceed the minimum by 2.3 times (47 per 10 thousand children 0-17 years old in the Chernigov region and 20.4 in the Odessa region, 2022), and due to cerebral palsy - by 2.0 times (24.5 in Lugansk and 11.9 in the Odessa region). It was revealed that the factors of regional variation in disability due to cerebral palsy are the provision of the female population with obstetrician-gynecologists ($r=-0.621$, $R^2=38.59$, $p<0.05$) and the frequency of premature births in the regions ($r=0.477$, $R^2=22.73$, $p<0.05$). It has been proven that pathological childbirth causes a 3.2 times ($OR=3.2$) higher risk of developing diseases and disability in a child due to musculoskeletal disorders than medical errors, and a 5.7 times higher risk than environmental factors; 2.1 times higher than in case of maternal illness during pregnancy, 5.3 times higher than in accidents, 3.8 times higher than in case of complications after a child's illness. 11 The relative risk of developing pathology due to medical errors is 1.8 times more significant risk factor than the environmental situation in the region of residence. A mother's illness during pregnancy causes 2.5 times higher risk of pathology than an accident and 1.8 times higher than complications after a child's illness. The given estimates are statistically significant ($p<0.05$). The course of the child's disease depends not only on its cause, but also on the quality of medical care received. Half of the parents (50%) rated the quality of outpatient medical care for the child as unsatisfactory, 37.9% - satisfactory, and only 12.1% - good. At the same time, most mothers consider the quality of rehabilitation care to be good - 74.6% and satisfactory - 25.4%. Most parents believe that the child is not ready to study in a general education school - 218 (77.9%), but a significant part of children with disabilities are educated in inclusive institutions - 216 (77.1%). Problems of co-education of children with disabilities together with healthy students are the attitude of healthy children towards children with disabilities - 258 (92.1%) and psychological problems of a child with disabilities - 251 (89.6%), physical limitations - 102 (47.2%) and teachers attitude 19 (5.8%). Almost all parents indicated 2 or 3 problems of co-education at the same time. Correction of motor disorders in children with cerebral palsy was carried out using the method of dynamic proprioceptive correction using a reflex-loading device, mechanotherapy, and physical therapy. The rehabilitation program included: mechanotherapy; applied arts classes with elements of art therapy; speech therapy warm-ups, exercises for the correction of speech, articulatory motor skills, speech breathing, phonemic hearing, general, wrist and finger praxis. If necessary, speech therapy massage techniques were used. The team of psychological, pedagogical and social support created individual programs for the correction of violations in the intellectual, emotional, behavioral 12 sphere of the child, correctional pedagogical programs (self-care skills, everyday work skills, educational skills - correction of graphic, mathematical skills, reading). Roleplaying games (group, individual lessons) for the correction of communication disorders, violations of personal and social self-identification.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Mykhaylo B. Shkolnyk, Vasyly M. Mykhalchuk, Yevgeniya B. Sharhorodska, Lidia M. Melenchuk. Evaluation of the Effectiveness of Methods of Rehabilitation Assistance to Children with Disabilities in the Case of Musculoskeletal Disorders According to the Data of Parents' Questionnaire. *Acta Balneologica*. 2022,4

(170):318-323. DOI:10.36740/ABAL202204107 https://actabalneologica.pl/wp-content/uploads/library/AB_04_22_druk.pdf

- Школьник М.Б., Михальчук В.М. Оцінка ефективності методів реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю при порушеннях опорно-рухового апарату. Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2022,2(78):127-133. DOI: <https://doi.org/10.31718/2077-1096.22.2.127> <https://visnyk-umsa.com.ua/index.php/journal/article/view/633/612>
- Школьник М.Б., Михальчук В.М. Реабілітація дітей з інвалідністю: медико-соціальна характеристика сім'ї. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2022,2 (92): 10-15 DOI: <https://doi.org/10.11603/1681-2786.2022.2.13299> <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/visnyk-gigieny/article/view/13299/12392>
- Школьник М.Б., Михальчук В.М. Оцінка ефективності реабілітаційного відновлення дітей з інвалідністю при ураженнях центральної нервової системи. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2022,22(3-4) : 95-99. DOI: <https://doi.org/10.31718/2077-1096.22.3.4.95> <https://visnyk-umsa.com.ua/index.php/journal/article/view/656/634>
- Школьник М.Б. Розробка оптимізованої функціонально-організаційної моделі реабілітаційної допомоги дітям з інвалідністю при ураженнях центральної нервової системи. «Перспективи та інновації науки (Рубрика «Медицина»). 2023, 6(24) :90-100 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-6\(24\)-90-100](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-6(24)-90-100) <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/3881/3902>
- Школьник М.Б. Регіональні особливості дитячої інвалідності внаслідок дитячого церебрального паралічу в Україні. Перспективи та інновації науки (Серія «Медицина»). 2024, 1(35): 1040-1054 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1\(35\)-1040-1054](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1(35)-1040-1054) <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/8673/8720>
- Shkolnyk M. Sharhorodska Ye. Dynamics Of Disability Among The Child Population Due To The Nervous Disorders In Ukraine. PNAP Scientific Journal of Polonia University Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej. 2023. Том 61. № 6. P. 168-177. DOI <https://doi.org/10.23856/6121>.
- Школьник М.Б., Шаргородська Є.Б. Аналіз регіональних особливостей інвалідності дитячого населення внаслідок хвороб нервової системи. Міжнародний журнал «Věda a perspektivy», SÉRIE “Lékařská věda” (Чехія). 2024,1(32): 200-217 DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-1\(32\)-200-217](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-1(32)-200-217) <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/8686/8733>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 01200U101680

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Василь Миколайович

2. Vasyl M. Mykhalchuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5398-4758

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Брич Валерія Володимирівна

2. Valeriia Brych

Кваліфікація: д. мед. н., доцент, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3741-6002

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бакалюк Тетяна Григорівна

2. Tetiana Bakaliuk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.33

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7619-0264

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назар Оксана Василівна

2. Oksana Nazar

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1807-9872

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моїсеєнко Раїса Олександрівна

2. Raisa Moiseienko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6727-8742

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Владимиров Олександр Аркадійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Владимиров Олександр Аркадійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна